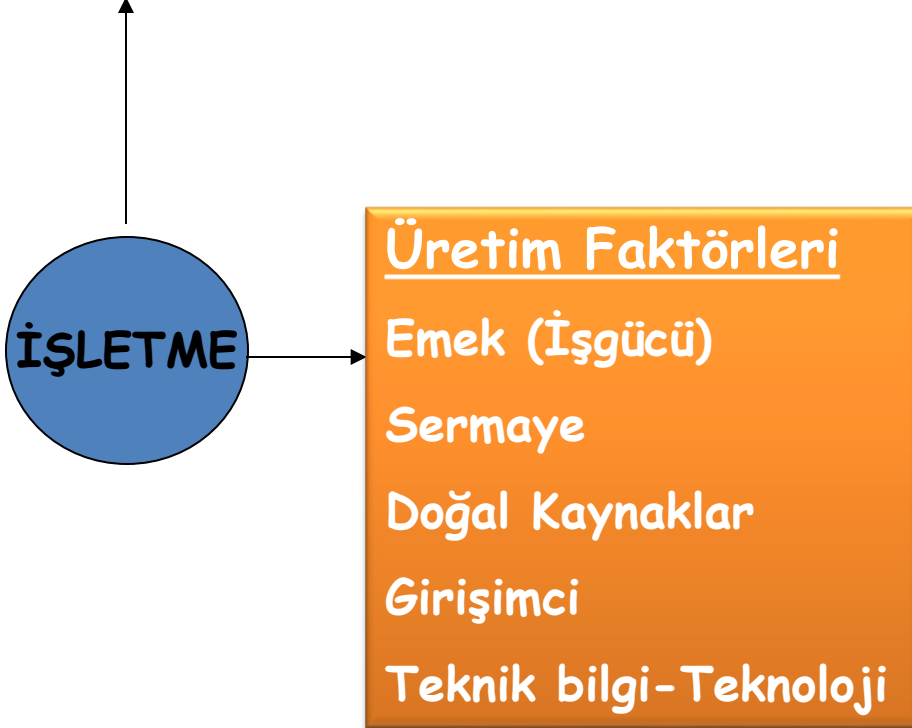

İŞLETME KAVRAMI

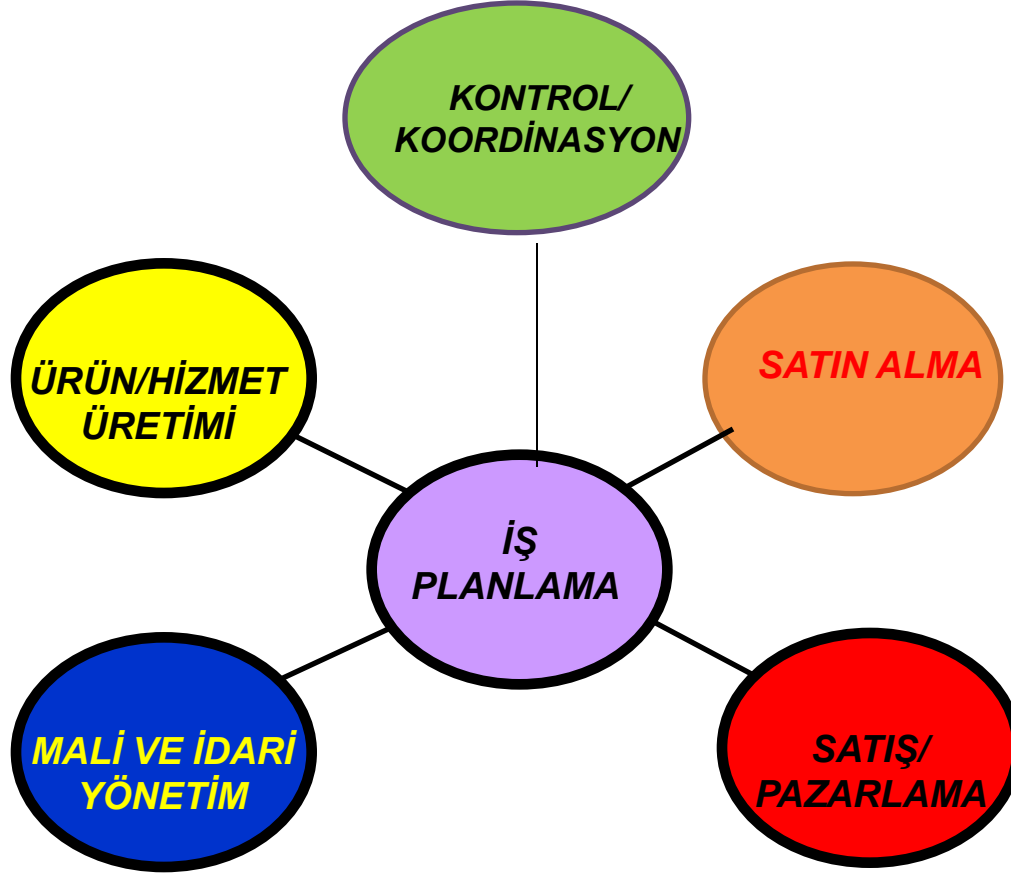
- İşletmeler, ekonomik sistemin temel birimleridir.
- Ekonomik sistemler

İşletme bilimi:

- İşletmelerin kurulması
- Üretim araçlarının sağlanması
- İşletmelerin finansmanı
- Piyasa koşullarının izlenmesi
- Ürün pazarlama
- Örgütlenme

Gıda İşletme Yönetiminde (İşletmecilikte) Başarı İçin Kritik Yönetim Fonksiyonları

Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi

İşletmelerin Yapısal Özellikleri

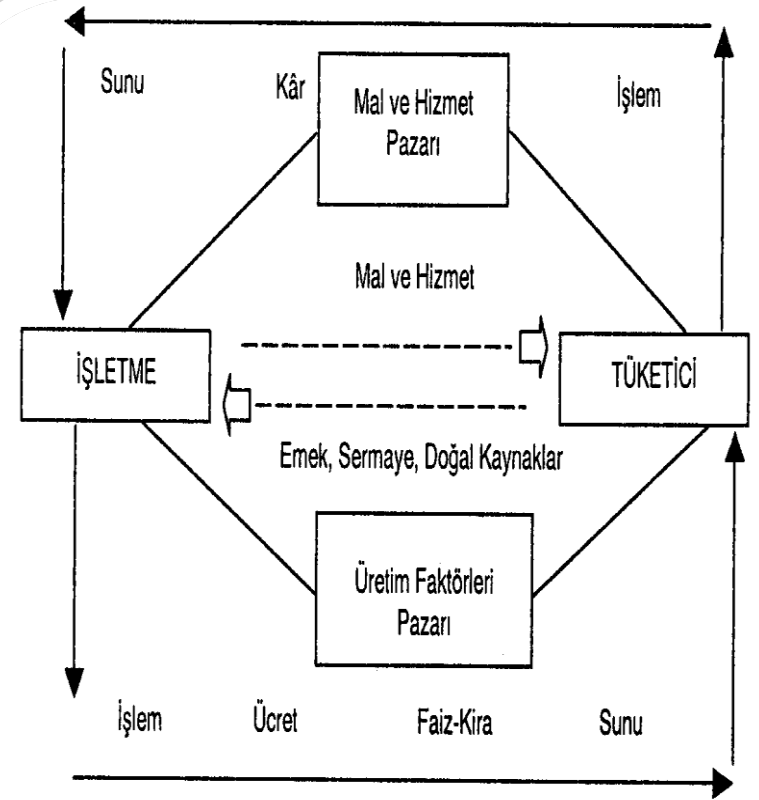
Ekonomik kuruluşlardır ve üretim faktörlerini bir araya getirerek faaliyette bulunurlar.

Sürekli üretimle devamlılıklarını sağlayan dinamik yapıya sahiptirler.

Finansal ve yönetsel anlamda bağımsız kuruluşlardır.

Toplumsal gereksinimleri karşılayan sosyal kuruluşlardır.

İnsan ögesi ve fiziki varlıkların üretim amacıyla bir araya getirdikleri sosyo-ekonomik sistemlerdir.

Şekil 1.2. İşletme ve Tüketiciler Arasındaki Ekonomik İlişkiler

Kaynak: Sabuncuoğlu, Tokol, 1997: 9

İşletmelerin temel amaçları:

- Mal ve hizmet üreterek kar sağlama
- Topluma Hizmet
- İşletmenin uzun dönemli büyümesini sağlama
- Tüketici taleplerini karşılama
- Toplumsal sorumluluk
- Çalışanlarına iş alanı-istihdam-sağlama
- Yöresel ve bölgesel kalkınmayı sağlamak

Varlığımızı sürdürmek için ne için yapmalıyız?

Gerekli kazançlar sağlamak için neler yapmalıyız?

Ne tür hizmet sağlamak için varız?

İlgili diğer kişilerin amaçlarımıza ne tür tepkisi olabilir?

Elimizdeki imkân ve seçenekler neler?

Yeni ekonomik teknolojik vb. çevresel etmenler nelerdir?

Kalitemiz ne olmalıdır?

Üretim faktörleri açısından kaynaklarımız nelerdir?

Müşterilerin beklentileri nelerdir?

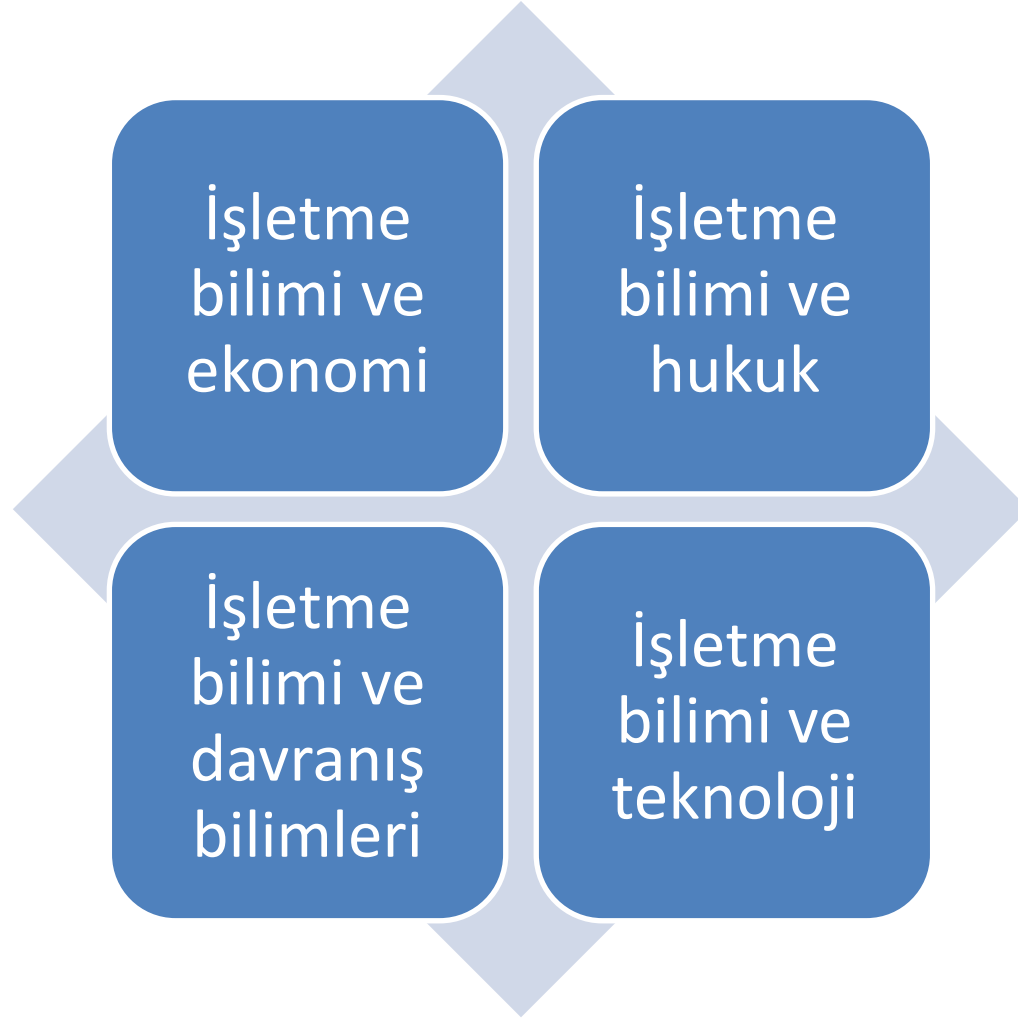
Rakiplerimiz ne yapıyor?

Amaç Belirleme Süreci

Şekil 1.4. İşletmelerin Amaçlarını Belirlemedeki Önemli Noktalar

Kaynak: Özgen, Öztürk, Yalçın, 2001: 19

İşletme bilimi ve diğer bilimlerle ilişkileri

- İktisat: Malların kıtlığı.
Kıt kaynakların etkin ve rasyonel kullanımı.
- Davranış Bilimleri: İnsan (çalışan, tedarikçi, müşteri, aracı)
Psikoloji, sosyoloji, sosyal psikoloji, çalışma psikolojisi vs.
- Matematik- İstatistik: Kalite kontrol, denetim, pazarlama araştırmaları vs.
- Hukuk :İnsanlar, kurumlar arasındaki ilişkilerin düzenlenmesi

İşletmelerin sınıflandırılması

- Faaliyet Alanları (**Üretim, ticari ve karma işletmeler**)
- Üretim Araçlarının Mülkiyeti (**Özel**, kamu, karma, yabancı sermayeli işletmeler)
- Üretim Yapıları (**Mal**, hizmet üreten işletmeler)
- Büyüklükleri (Çeşitli büyüklük ölçütleri kullanılmaktadır)
- Tüketici Türleri (Son tüketiciye, aracı tüketiciye mal ve hizmet sunan işletmeler),
- Hukuki Yapıları (**özel**, kamu, kooperatifler, yabancı sermayeli, çok uluslu işletmeler)
 - **Özel işletmeler:** - Şahıs işletmeleri (Tek kişi, ortaklık-adi, kollektif ve komandit ortaklık) - Sermaye şirketleri (Anonim, limited, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler)
 - **Kooperatifler**
 - **Yabancı sermayeli İşletmeler**
 - **Çok Uluslu İşletmeler**
 - **Kamu işletmeleri:** - Genel yönetim içinde faaliyet gösterenler
 - Katma bütçeli dairelere bağlı olanlar
 - Özel yapılı kuruluşlar
 - Yerel yönetim işletmeleri
 - Kamu İktisadi Kuruluşları ve İktisadi Devlet Teşekküller

İşletmelerde Kantitatif (Niceliksel) Büyükölçü Ölçüleri

- Sermaye miktarı
- Üretim kapasitesi
- Çalışanların sayısı
- Yıllık satışlar
- Yıllık karlar
- Ödenen toplam ücret
- Kullanılan hammadde miktarı
- Harcanan enerji miktarı
- Fiziksel alan
- Makine parkı

İŞLETMELERDE TEMEL VE ALT AMAÇLAR

TEMEL AMAÇ

Kârlılık veya Topluma Hizmet

Üretim Bölümü

Alt Amaçları

- Nitelikli Malzeme
- Teknik Üstünlük
- Ar-Ge

Finans Bölümü

Alt Amaçları

- Teknolojik Yatırım
- Eğitim Finansmanı

Pazarlama Bölümü

Alt Amaçları

- Pazar ve Tüketici Araş.
- Reklam

Planlama Bölümü

Alt Amaçları

- Strateji Geliştirme
- İşletmelerarası Kıyaslama

Personel Bölümü

Alt Amaçları

- Eğitim